

udnyttelse ville stride mod sædelighed eller of-
fentlig orden. Det betyder blandt andet ifølge
patentloven, at der ikke kan meddeles patent på
anvendelse af menneskelige embryoner til indu-
strielle eller kommercielle formål.

Ifølge den hidtidige fortolkning af denne be-
stemmelse har stamceller været udelukket fra
patentering, idet stamceller ud fra en etisk be-
tragtning er blevet sidestillet med embryoner.
Umiddelbart indeholder patentloven ikke noget
direkte forbud mod patent på stamceller. Denne
fortolkning har ikke været prøvet ved domstole-
ne.

I forlængelse af debatten om forskning i
stamceller bør det overvejes, hvorledes der fra
en patentretlig vurdering skal tages stilling til de
forskningsresultater, der kommer ud af denne
forskning. Det er traditionelt erfaringen, at ene-
retsbeskyttelse har en positiv betydning for
forskning og udvikling. Indebærer den fremtidi-
ge forskning i stamceller resultater, der kan føre
til fremskridt i sygdomsbehandling af menne-
sker, bør det derfor overvejes, om disse resulta-
ter skal kunne patenteres.

Hvis der i den forbindelse bliver åbnet op for
patentering af embryonale stamceller, vil paten-
teringen skulle ske på grundlag af de generelle
krav, som findes i patentloven til meddelelse af
patent på opfindelser. Det vil fortsat indebære
en konkret undersøgelse af den enkelte opfin-
delse med henblik på at vurdere de etiske aspek-
ter af opfindelsen. Strider udnyttelsen af stam-
celler, der indgår i opfindelsen, mod offentlig or-
den eller sædelighed, vil der ikke blive meddelt
patent på opfindelsen.

Det er her vigtigt at notere sig, at et patent
ikke giver ret til at udnytte den patenterede op-
findelse. Dette kan fx være udelukket i medfør
af anden lovgivning eller ifølge krav om mar-
kedsføringstilladelse, som kræver en særskilt
ansøgning. Det kendes fx på lægemiddelområ-
det. Et patent udelukker heller ikke andre fra at
anvende opfindelsen i forskningsøjemed. Inde-
haveren af patentet kan derimod forbyde andre
at fremstille, anvende og udbyde den patentere-
de opfindelse mv. med kommerciel hensigt.

Jeg skal i øvrigt erindre om, at formålet med
patentbeskyttelsen er dels en etablering af ene-
ret, som kan vare i op til 20 år, dels et krav om
offentliggørelse af opfindelsen, så andre kan
gøre sig bekendt med den nye teknik og bygge
videre på opfindelsen for dermed at skabe nye

fremskridt. Bag disse formål ligger et ønske om
vidensspredning, som kan føre til øget forskning,
økonomisk vækst og velstand.

Når der kan ydes en eneret i op til 20 år, skyl-
des det hensynet til opfinderen, som har udvik-
let opfindelsen og i mange tilfælde anvendt end-
og meget store ressourcer på udviklingen. Ene-
retten skal derfor betragtes som en slags beløn-
ning, som sikrer opfinderen en vis dækning for
sine udviklingsomkostninger på grundlag af sin
eneretsposition på markedet.

Herudover kan jeg oplyse, at Den Europæi-
ske Gruppe vedrørende Etik (EGE) under Kom-
missionen, som skal vurdere alle etiske aspekter
i forbindelse med bioteknologi, den 7. maj 2002
offentliggjorde sin mening om »De etiske aspek-
ter af patentering af opfindelser, som involverer
humane stamceller«. EGE udtalte, at kun modi-
ficerede humane stamcellelinier var patenterba-
re, hvis de i øvrigt opfylder de normale paten-
terbarhedskriterier. Gruppen mener heller ikke,
at der er etiske hindringer for patentering af me-
toder, som involverer humane stamceller, uanset
deres kilde, hvis de normale patenterbarheds-
kriterier er opfyldt. Derimod anser EGE ikke
isolerede stamceller, som ikke er modificeret, for
patenterbare opfindelser.

Angående kloningsteknikker, som sigter på at
opnå humane embryonale stamceller til terapeuti-
sk anvendelse, gør EGE opmærksom på undta-
gelse af sådanne metoder fra patentering.
Gruppen anerkender vigtigheden af patenter
som et incitament og belønning til opfinderen
for åbenhed og publicering af resultaterne.
Gruppen finder det vigtigt, at patenter på stam-
celler gør yderligere forskning mulig. EGE fore-
slår dannelse af et EU-register over ikke modi-
ficerede humane stamcellelinier, hvilket vil sikre
gennemsigtighed og lette adgang for forskerne.

Spm. nr. S 2940

Til indenrigs- og sundhedsministeren (24/4 03)
af:

Kim Sejr (RV):

»Hvad kan ministeren oplyse om udviklingen
for ventetider og ventelister inden for børne- og
ungdomspsykiatrien for perioden 1992-2002?«